

INNOVATION TALABALAR AXBOROTNOMASI

 <https://innoworld.net>

 +998945668868

ILMIY JURNAL

 I JOURNALS
MASTER LIST

 ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD SERIALS
NUMBER

 doi

 zenodo

 OpenAIRE

 Academic
Resource
Index
ResearchBIB

 Google Scholar

 open access.nl

INVESTITSIYA LOYIHALARI VA INVESTITSIYA DASTURLARI HAMDA ULARNING IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASHDAGI O'RNI

Rasulova Sharifa Gaybullaevna

Jizzax shahri, JizPI,

Iqtisodiyot va menejment kafedrasi dotsenti

Do'stov Iskandar Xusan o'g'li

Jizzax shahri, JizPI,

"Qurilish muhandisligi" fakulteti,

"Bino va inshootlar qurilishi" yo'nalishi,

4-kurs 202.21-guruh talabasi

Annotatsiya: Investitsiya loyihalari va dasturlari mamlakatlar iqtisodiyotining samarali rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Ular ishlab chiqarishning yangi texnologiyalar bilan yangilanishini, infratuzilmaning modernizatsiyasini va ish o'rinlarining yaratilishini ta'minlaydi. Maqolada investitsiya loyihalarining iqtisodiyotni modernizatsiyalashdagi o'rni, ularning samaradorligini oshirish uchun zarur bo'lgan shart-sharoitlar va investitsiyalarni amalga oshirishdagi asosiy strategiyalar muhokama qilinadi. Shuningdek, investitsiya dasturlari orqali iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish va barqaror rivojlanishni ta'minlash yo'llari ko'rsatiladi.

Kalit so'zlar: Investitsiya loyihalari, Investitsiya dasturlari, Iqtisodiyotni modernizatsiyalash, Rivojlanish strategiyalari, Texnologik modernizatsiya, Infratuzilma, Ish o'rinlari, Moliyaviy resurslar, Barqaror rivojlanish, Global investitsiyalar.

Annotation: Investment projects and programs play a crucial role in the effective development of national economies. They ensure the renewal of production with new technologies, modernization of infrastructure, and creation of jobs. This article discusses the role of investment projects in economic modernization, the conditions necessary to enhance their efficiency, and the main strategies for implementing investments. Additionally, it highlights ways to stimulate economic growth and ensure sustainable development through investment programs.

Keyword (English): Investment projects, Investment programs, Economic modernization, Development strategies, Technological modernization, Infrastructure, Employment, Financial resources, Sustainable development, Global investments.

Аннотация: Инвестиционные проекты и программы играют важную роль в эффективном развитии экономики стран. Они обеспечивают обновление производства с использованием новых технологий, модернизацию инфраструктуры и создание рабочих мест. В статье обсуждается роль инвестиционных проектов в модернизации

экономики, условия, необходимые для повышения их эффективности, и основные стратегии реализации инвестиций. Также показаны способы стимулирования экономического роста и обеспечения устойчивого развития через инвестиционные программы.

Ключевые слова: Инвестиционные проекты, Инвестиционные программы, Модернизация экономики, Стратегии развития, Технологическая модернизация, Инфраструктура, Занятость, Финансовые ресурсы, Устойчивое развитие, Глобальные инвестиции.

Investitsiya loyihalari — bu belgilangan iqtisodiy maqsadlarga erishish uchun sarflanadigan mablag' va resurslar bilan amalga oshiriladigan faoliyatlarni ifodalaydi. Bular sanoat, transport, energetika va boshqa sohalarda yangi texnologiyalarni joriy etishni yoki mavjud inshootlarni yangilashni o'z ichiga oladi. Investitsiya dasturlari esa ko'plab loyihalarni o'z ichiga olgan keng qamrovli strategik rejalaridir. Ular mamlakat iqtisodiyotining turli sohalarida o'sish va modernizatsiyani ta'minlashga qaratilgan bo'ladi. Investitsiya dasturlari — bu ko'plab investitsiya loyihalarini o'z ichiga olgan yirik miqyosdagi strategik rejalaridir. Dastur doirasida amalga oshiriladigan loyihalar bir-biri bilan bog'liq va umumiy maqsadga yo'naltirilgan bo'ladi. Investitsiya dasturlari davlatlar va kompaniyalar tomonidan iqtisodiy o'sishni ta'minlash, barqaror rivojlanish va raqobatbardoshlikni oshirish uchun amalga oshiriladi.

Investitsiya loyihalari va dasturlari iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda bir qator muhim ahamiyatga ega. Ularning amalga oshirilishi:

- Ishlab chiqarish quvvatlarini oshiradi: Yangi ishlab chiqarish quvvatlari va infratuzilma loyihalari orqali ishlab chiqarish samaradorligi ortadi.
- Texnologik yangilanish: Yangi texnologiyalarni joriy etish orqali sanoat va xizmatlar sohasida innovatsion yondashuvlar yaratiladi.
- Ijtimoiy farovonlik: Investitsiyalar orqali yangi ish o'rinlari yaratiladi, aholining turmush darajasi oshadi va iqtisodiy barqarorlik ta'minlanadi.
- Barqaror rivojlanish: Investitsiya dasturlari ekologik toza texnologiyalarni rivojlantirish va qayta tiklanuvchi energiya manbalarini yaratish orqali barqaror rivojlanishni ta'minlaydi.
- Raqobatbardoshlikni oshiradi: Yangi investitsiyalar va texnologiyalar mamlakatlar va kompaniyalar o'rtasida raqobatni kuchaytiradi.

Investitsiya loyihalarini va dasturlarini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun quyidagi shart-sharoitlar zarur:

- Siyosiy va iqtisodiy barqarorlik: Investitsiyalarni jalb qilish uchun barqaror siyosiy va iqtisodiy muhit yaratilishi kerak.
- Huquqiy va normativ baza: Investitsiya faoliyatini qo'llab-quvvatlovchi huquqiy asoslar, qonunlar va regulyatsiyalar mavjud bo'lishi zarur.
- Moliyaviy resurslar: Investitsiya loyihalarini amalga oshirish uchun zarur bo'lgan moliyaviy resurslar, xususan, davlat tomonidan ta'minlangan moliyaviy imkoniyatlar va xususiy sektor sarmoyalari muhimdir.

- Texnologik imkoniyatlar: Yangi texnologiyalarni joriy etish va ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish uchun texnologik bilimlar va tajriba zarur.
- Kadrlar tayyorlash: Innovatsion loyihalarni amalga oshirish uchun malakali kadrlar tayyorlash va ta'lim tizimini mustahkamlash talab etiladi.

Dunyo bo'yicha bir qator muvaffaqiyatli investitsiya dasturlari va loyihalari mavjud. Misol uchun, Osiyoning ba'zi mamlakatlari (Xitoy, Janubiy Koreya) sanoatni modernizatsiya qilish, infratuzilmani rivojlantirish va texnologik yangilanish orqali iqtisodiy o'sishga erishgan. Yevropada esa ekologik toza texnologiyalarni joriy etish, yashil energiya manbalarini rivojlantirish va barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun amalga oshirilgan investitsiya dasturlari yaxshi natijalarga olib kelgan.

Investitsiyalar iqtisodiyotni zamonaviylashtirishda muhim vosita hisoblanadi. Yangi texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarish jarayonlarini yangilash va innovatsion yechimlarni amalga oshirish iqtisodiy o'sishni tezlashtiradi. Buning natijasida mamlakatlar va kompaniyalar raqobatbardoshligini oshirib, global bozorga chiqish imkoniyatlariga ega bo'ladi. Investitsiyalar nafaqat ishlab chiqarishning modernizatsiyasi, balki ijtimoiy infratuzilma, ta'lim, sog'liqni saqlash va ekologik sohalarda ham o'z ta'sirini ko'rsatadi.

Investitsiyalar iqtisodiyotning rivojlanishi va modernizatsiyasida asosiy omil hisoblanadi. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash — bu ishlab chiqarish, infratuzilma, texnologiyalar va ijtimoiy sohalarda yangilanishni ta'minlash jarayoni bo'lib, investitsiyalar bu jarayonning asosi bo'lib xizmat qiladi. Yangi texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarishni samarali tashkil etish, mehnat unumdorligini oshirish va global bozor bilan integratsiyani ta'minlashda investitsiyalar muhim vosita hisoblanadi. Investitsiyalar iqtisodiyotdagi texnologik yangilanishni ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Yangi texnologiyalarni joriy etish orqali ishlab chiqarish jarayonlarini samarali tashkil etish va mehnat unumdorligini oshirish mumkin. Texnologik modernizatsiya nafaqat ishlab chiqarishni, balki xizmatlar sohasini ham yangilashni ta'minlaydi. Masalan:

- Avtomatlashtirilgan tizimlar va robot texnologiyalari ishlab chiqarishning samaradorligini oshiradi va ishchi kuchi ehtiyojini kamaytiradi.
- Yashil energiya va qayta tiklanadigan energiya manbalari texnologiyalarini joriy etish orqali ekologik xavfsizlik ta'minlanadi.

Investitsiyalar orqali ish o'rinlarini yaratish va mehnat bozorini rivojlantirish. Investitsiyalar yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish va mavjudlarini kengaytirish orqali yangi ish o'rinlarini yaratishga imkon beradi. Bu, o'z navbatida, mehnat bozorining rivojlanishini ta'minlaydi. Yangi texnologiyalarni joriy etish va ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish mehnat unumdorligini oshiradi, bu esa iqtisodiy o'sishga olib keladi.

Investitsiyalar mamlakatlarning global iqtisodiyot bilan integratsiyasini ta'minlaydi. Zamonaviy texnologiyalarni va ilg'or ishlab chiqarish metodlarini joriy etish, iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshiradi. Mamlakatlar,

xususan, rivojlanayotgan davlatlar uchun global bozorga kirish va raqobatbardoshlikni oshirish imkoniyatlari paydo bo'ladi.

Investitsiyalar ekologik jihatdan toza texnologiyalarni rivojlantirish va qayta tiklanadigan energiya manbalariga sarmoya kiritish orqali barqaror rivojlanishni ta'minlaydi. Yashil texnologiyalar va energiya samaradorligini oshirishga yo'naltirilgan investitsiyalar ekologik xavfsizlikni ta'minlaydi, atmosferaga zararli gazlar chiqarilishini kamaytiradi va tabiiy resurslarni tejashga yordam beradi.

Xulosa: Investitsiya loyihalari va dasturlari iqtisodiyotni modernizatsiyalashda asosiy rol o'ynaydi. Samarali investitsiyalar yordamida iqtisodiyotning barcha sohalarini yangilash va raqobatbardoshligini oshirish mumkin. Investitsiya dasturlarining muvaffaqiyatli amalga oshirilishi uchun zarur bo'lgan shart-sharoitlar, huquqiy va moliyaviy ta'minot, shuningdek, samarali boshqaruv muhim omillar sifatida namoyon bo'ladi. Shu tarzda, investitsiyalar iqtisodiy o'sishni ta'minlash, ish o'rinlari yaratish va barqaror rivojlanishni ta'minlashda asosiy vosita hisoblanadi. Investitsiya loyihalari va dasturlari iqtisodiyotni modernizatsiyalashda, yangi texnologiyalarni joriy etishda, ishlab chiqarish samaradorligini oshirishda va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ularning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi uchun zarur bo'lgan siyosiy, iqtisodiy, huquqiy va texnologik shart-sharoitlarni yaratish hamda samarali boshqaruv tizimini joriy etish kerak. Ular texnologik yangilanishni, ishlab chiqarish quvvatlarini oshirishni, ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirishni va global bozor bilan integratsiyani ta'minlashga xizmat qiladi. Investitsiya loyihalarini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun zarur bo'lgan siyosiy, iqtisodiy, huquqiy va texnologik shart-sharoitlarni yaratish mamlakatlarning iqtisodiy o'sishida hal qiluvchi omil bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Zayniddinov Ruhiddin Xusniddin o'g'li "O'zbekistonda investitsion muhit jozibadorligini oshirish borasida ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish yo'llari" "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 5, sentabr-oktabr, 2020-yil 91-b.
2. G'ozibekov D.G., Nosirov E.I. O'zbekiston iqtisodiyotiga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish: risola. – T.: Iqtisod-moliya, 2007. – 92 b.
3. Vahabov A.V., Tadjibayeva D.A., Xajibakiyev Sh.X. Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar: darslik. - T.: Baktria press, 2015. - 584 b.
4. Vaxabov A.V., Xajibakiyev Sh.X., Muminov N.G. Xorijiy investitsiyalar: o'quv qo'llanma. – T.: Moliya, 2010. – 103-b.
5. Azizov A.S. To'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalar jalb qilishda moliyaviy-iqtisodiy va mamlakat xatarlarini kamaytirish / Iqt. fan. bo'y. fals. dokt. (PhD) diss. Avtoref. – T., 2021. – 11b.
6. Bekmurodov A.Sh. Xorijiy investitsiyalar: o'quv qo'llanma. – T.: Iqtisodiyot, 2017.

7. Расулова, Ш. Ф. (2021). ЎЗБЕКИСТОНДА БАНДЛИК МУАММОСИ. ИШСИЗЛАРНИ ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ ҚИЛИШ. *Global Science and Innovations: Central Asia* (см. в книгах), 3(7), 22-25.
8. Расулова, Ш. Г. (2020). ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНВЕСТИЦИЙ. *Экономика и социум*, (2 (69)), 316-319.
9. Rasulova, S. G., & Obidova, F. Y. (2019). ISSUES OF SMALL BUSINESS DEVELOPMENT. *Theoretical & Applied Science*, (9), 426-429.
10. Расулова, Ш. Г. (2019). ВАЖНОСТЬ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ МЕР ПО ПОВЫШЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ НАСЕЛЕНИЯ. *Актуальные научные исследования в современном мире*, (3-8), 95-100.
11. Rasulova, S., & Jabborova, Z. (2019). PRINCIPAL DIRECTIONS ON THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP. *International Finance and Accounting*, 2019(3), 18.
12. Расулова, Ш. Ф. (2019). ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА ГОСУДАРСТВА И ПОВЫШЕНИЕ ЕЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ, НАПРАВЛЕННЫЕ НА ПОВЫШЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ НАСЕЛЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ. *Актуальные научные исследования в современном мире*, (3-8), 90-95.

INNOVATIVE
WORLD